

pa, res v krogu samo najožje družine. Tako je prijatelj Savnik brez zadnjega slovesa, brez zastopnikov Geografskega društva, brez vencev in govora, skromno, kakor je živel vse življenje, odšel od nas, zapusti pa nam je svoje veliko delo in lep zgled poštenega, delovnega, nesebičnega kulturnika.

France Planina

Umrli je akademik Milisav V. Lutovac (1901–1988)

Rojen 7. marca 1901 v vasi Dapsiću pri današnjem Ivangradu (prej Berane), je po gimnaziji v Beranu in študiju geografije na beograjski univerzi (1924–28) v jugoslovanski prestolnici doktoriral (1929) s tezo Gospodarstvo, promet in naselja v Rožaju in Bihorju. Po profesuri na gimnaziji se je 1931–1932 izpopolnjeval pri takrat najbolj slavni francoski geografih v Parizu in na Sorbonni drugič doktoriral iz geografije s tezo Metohija, antropogeografska študija. Po letu 1937 izredni profesor beograjske ekonomske fakultete, v letih 1945–48 spet srednješolski profesor, se je leta 1949 v ključil med sodelavce Geografskega inštituta Jovan Cvijić SANU. Bil je od 1958. leta izredni in 1961. redni profesor na Filozofski fakulteti, kjer je predaval antropogeografijo in ekonomsko geografijo. Srbska akademija znanosti in umetnosti ga je izbrala leta 1961 za izrednega in leta 1964 za rednega člana. V letih 1972–78 je bil direktor Geografskega inštituta Jovan Cvijić in vmes urednik inštitutskega glasila Zbornik radova. Upokojil se je leta 1972.

Med najvidnejšimi pokojnimi jugoslovanskimi geografi ima pokojni Milisav Lutovac prav posebno mesto. Med njegovimi okoli sto članki in študijami se jih nekaj res ukvarja s vprašanji vse države (npr. Kmetijstvo Jugoslavija – naravne osnove). Toda velika večina jih obravnava posamezni kraj ali predel med domačo Črno goro in Donavo. Poglejmo si samo nekaj toponimov iz naslova njegovih objav: Katunski krš, Ivangradska kotlina, Pešter, Lukavica, Sinjajevina, Polimlje, Kolašin, Prokletije, Metohija, Šar planina, Užička oblast, Jasenica, Ritopek, Timočka Krajina, Negotinska Krajina, Bor, Kučaj, Rtanj, porečje Mlave. Skoraj vse te študije so nastale s terenskim opazovanjem in geografskim razglabljanjem. Čeprav analitiki Lutovčevega dela delijo objave na ekonomsko-geografske, družbenogeografske, na tiste, ki se ukvarjajo z geografsko transformacijo, migracijami in etničnimi procesi, je vendarle vsem skupna vpetost v geografski okvir obravnavane regije. V ospredje res izstopa agrarna geografija in v ranih delih planinsko pašništvo – s temi deli si je pokojnik pridobil sloves najboljšega jugoslovanskega ekonomskega geografa – toda nikjer ni zanemarljivo regionalno geografski koncept v vsej geografski in kulturni širini, ki si jo je pokojni akademik pridobil v šoli dejanskega in idejnega učitelja Jovana Cvijića. Njegovi metodi je ostal Lutovac zvest učenec. To pa ne pomeni tudi izbire snovi, saj je postal iz mladega opisovalca starosvetnih dejavnosti – deset let je bil šef katedre za etnologijo Filozofske fakultete – v zrelih letih registrator preobrazbe podeželja v okolici Beograda.

Regionalno koncipirane Lutovčeve študije brez računalniške obdelave statističnih podatkov med mladimi jugoslovanskimi raziskovalci niso naletele na kaj prida posnemovalcev. Kljub temu ostaja nesporno dejstvo, da pomeni Lutovčovo delo, povezano s srbsko zemljo, žlahtno tradicijo klasične srbske geografije iz prvih desetletij tega stoletja, brez katere tudi danes ni geografije.

Srbsko geografsko društvo je M. Lutovcu leta 1966 dodelilo najvišje znanstveno-geografsko odlikovanje – medaljo »Jovan Cvijić« in mu leta 1981 posvetilo Glasnik SGD. Geografski inštitut Jovan Cvijić, ki mu je posvetil največ svojih organizacijskih moči, mu je posvetil 31. letnik Zbornika radova. V obeh zvezkih in v Glasniku SGD 1971 sta tudi pokojnikova biografija in bibliografija.

Ivan Gams